

AKATALPA

Ocak 2014 - Sayı 169

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

küçük İSKENDER

Metin FİNDİKÇI

ORHAN VELİ'NİN İLK AŞKI

Nasıl da sessizce yaklaşır, saklanırdım arkasına
Belki, belli mi olur, pencereye çıkarsın yüzün yanar
Kokun şöyle bir dolandır mahalleyi, herkes anlar ki
Uyanmışsın çayı demlemişsin yaşın on beşe dayanmış
Okula gitmemişim bu sabah, kravatımı gevşetmiş
yeni terleyen bıyıklarımı burma telaşındayım
Hani şöyle bir gülsen şehrin bütün meydanları aydınlanacak
Nasıl da sessizce yaklaşır, saklanırdım arkasına
Üstümde annemin ördüğü kazak, altımda pazar pantolonu

Hâlâ hayattaysa sokağımızdaki dut ağacı
Benim için öp onu

Yusuf ALPER

KIRK KİLİT

Sonsuz bir cenderede
Bu karangu günler
Dağlar yangın yeri yakılmış yıkılmış
İçinden sevgi ırmağının geçtiği yerler
Çöl olmuş kör olmuş
Herkes herkese ve her şeye düşman

Bacağına kurşun sıkıyor
Kalbine kurşun sıkıyor, beynine kurşun döküyor
Godot gelir de bizi kurtarır mı diye
Oysa godot idiot, kendini kurtaramıyor
Dünyayı anlamıyor, kendini anlamıyor
Godot gelip de ne yapacak, gelmiyor
Herkes elleri böğründe bekliyor

Biri değneğini sallasın; açıl susam açıl
Oysa her şey baştan sona karanlık
Açıl susam açılmıyor, kırk kapıda kırk kilit
Birini açsan diğeri bekliyor
Haramiler pusuda bekliyor
Pusu üstüne pusu ölüm üstüne ölüm

Herkes herkese ve her şeye düşman

KIRMIZI KELEBEK

Uğultu halinde yayıldı
Barikatı çoğaltan insanların sesi
Adı anıldı özgürlüğü hatırlatan büyük sözler
Kelebeğin kırmızı kanatları
Koca meydanlara yayıldı /
Gezi gibi
Güven gibi
Gündoğdu gibi

Özgürlüğün bir dal gibi filizlenip sokağa düştüğü gün
Hazirana bir kök oldu taksim,
Tarihin tökezlediği deniz'in
Günleri kanayarak geldi ve siz
Cehennem zebanisi oldunuz
Diktatörün kefeniyle sardınız /
Ali gibi
Ethem gibi
Medeni gibi

Şiddetin dehlizinden çıktı başlar
Suyun ve gazın ayetini
Bir ağızdan okudu,
Annelerin sesi ateşin kılıfında durmaz
Dedi sokakta büyüyen kalabalık, dedi
Elimizden gelen insan olmaksızın /
Oturan gibi
Kalkan gibi
Duran gibi

“İnsan tükenmez”
Çıkar yangından /

Döndü Açıkgoz, Necati Albayrak, Adnan Algın, Yusuf Alper, Altuğ Altıntaş, Ece Apaydın, Gülden Aşçıoğlu, Nihat Ateş, Onur Bayrakçeken, Dilek Bayram, Yılmaz Bozan, Sulhi Ceylan, İdris Çakmak, Ünsal Çankaya, Halim Çiftçi, Altan Doğan, Mehmet Hakan Dülüoğlu, Özgün Ergen, Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Ozan Genç, Sertaç Gereç, Mehmet Girgin, Coşkan Tugay Göksu, Korkut Kabapalamut, Mehmet Karaca, Yaşar Kavas, Beytullah Kılıç, Nevzat Konşer, Hüseyin Korkmaz, küçük İskender, Aydın Meriç, Bilal Nergizli, İbrahim Oluklu, Damar Orhan Özgül, Türker Özşekerli, Ozan Öztepe, Ahmet Tahta, Turgut Tan, Emre Temelcan, Enver Topaloğlu, Ata Tuncer, Serdar Ünver, İsmail Güney Yılmaz, Reha Yünlüel.

AMATÖR OZANLAR ŞİİR SERGİSİNDEN İZLENİMLER

Ozan GENÇ

Şiirden para kazanan ozan gördünüz mü hiç? Yürek, elbette yürekte ister bunun böyle olmasını. Belki biraz biraz Ümit Yaşar üstadımız üç beş yolunu bulmuştur şiirden ama gerisi üste vermediyse ne mutlu...

Durum böyle iken, "profesyonel ozanlar" bulunduğu inananlar da var. Kimler mi? Elbette "amatör ozanlar", daha doğrusu kendilerine bu belirteci takmış olanlar. Gel gelelim bu işte de bir karşıtlık var. Şiirden üç beş para kazanıldıysa, onu da işte bu amatör ozanlar kazanmıştır. Çünkü ben yazamam, onlar şarkı sözü yazarlar, bestelenme şansları vardır. Ben alamam, ama onlar kitaplarının arkasına reklam alırlar. Ben satamam, ama onlar deste deste elden kitap satarlar. Benim kitaplarım kitaplıklara alınmaz, ama onlarınki alınır. Benim yoktur ama onların devlet işliklerinde sözügeçer dostları çoktur. Benim (bizim) yoktur ama onların "amatör ozanlar derneği" vardır. Dahası, saç uzun usu kısalır da onların şiirlerine bayılırlar, benimkilere değil. Ama sonuçta onlar amatör, biz profesyonel... Nasıl işse... Nasıl oluyorsa...

Bu arkadaşlardan biri de, benim arası sıra takıldığım kahveevinden arkadaşımıdır. Müştak Akzambak... Duymuşsunuzdur adını, bir düzineye yakın şiir kitabı var. Onunla pek tavlama oynamam. Çünkü zar tutar. Ayrıca beşi şeş görme huyu var. Kâğıt oyunu da oynamam, sürekli hır çıkarır. Yine de severim kendisini, bana sevecensel gelen arıyürekli bir yönü de var. Yazdığı şiirleri -kendisi "sevi şiirleri" der- neredeyse yaşar. "Amatör Ozanlar ve Şiir Sevenler Derneği"nin de yönetim kurulu üyesidir. Başkanlık sırası bekliyor, yakında olur.

Birkaç kez, "Yahu beni de şu derneğe üye yaz" diye üsteledim, "Olmaz abi, sen profesyonelsin!" deyip yanaşmadı. Benden on yaş büyük olmasına karşın bana "abi" demesi de bu "profesyonellik" ile ilgili zaten. Sanırım onlarda ölçü başka: Şarkı sözü gibi yazarlar amatör, çağcıl biçemle yazarlar profesyonel oluyor. "Kendinize acemi ozanlar deseniz" demeyi usumdan geçirdim ama hemen susturdum kendimi, sanki aralarında onca beter acemi varken çağcıl biçemle yazarlar çok mu usta olacaktı, bu hesapla?

Neyse... Müştak, geçen ay tutturdu: "Abi, şiir sergimiz var. Açılışa mutlaka seni de götüreceğim. Çilem de gelecek hem..."

Ona bir kezinde takılmıştım: "Onca kıza kadına adanmış şiir yayımladın, daha yanında bir tanesini bile görmedik yahu". Anladım ki "son dalgası" olduğunu öne sürdüğü Çilem'i de getirerek sergiye hava atmakla kalmayacak, kendisini bana da kanıtlayacak...

Açılışları severim. Eğlenceli olur. Beleş içki de cabası...

İşyarlık yaptığı Sular Yönetimi iskeleye yakın, sözleştiğimiz üzere ertesi akşamüstü oraya yollandım. Müştak, donanmış, kendince şık giyinmiş, yakasına çiçek bile iştirmiş. Gel gelelim, bir trençkotun içinde neredeyse yitmiş, incecik yüzü onca boyaya karşın yine de soluk, sivri çenesi sivilceli bir bayancağızla tartışma durumundaydılar. Yüzü de kötüydü.

"Bir haftadır söylüyorsun sana, son dakkada gelip 'Annemle alışverişe çıkacağız' diye tutturuyorsun..."

"Napiyim" diyerek omuzlarını hoplattı bayan, "Anneme diyemezdim ki..."

Kızcağız, sanki eline koyu yazan bir kalem almış, son sözcüklerin altını kalınca çizmişti...

"Seni arkadaşlarla tanıştıracaktım. Hepsi de tanınmış ozanlar. Bir düşün, açılış kokteyli bu. Kitaplarımız da sergilenecek."

"Çok isterdim ama biliyosun..."

"Demek gelmeyeceksin. Zaten beni hiç anlamadın. Bir şiir sergisine katılmanın -ki o sergide ben de varım- (Müştak bu sözleri tane tane söyledi) önemini bile kavrayamıyorsun!"

"Ama Müştak, biliyosun ki..."

Müştak döndü, beni gördü. Kızcağızın yanında bana "karı milleti"ni çekiştirmeye başladı.. Son bir yıldır şiirlerini kuşatan hanımefendiyle tanışma onuruna erişmemiz böyle oldu, buna tanışma denebilirse. Demek Müştak'ın kahvehanede ben de içlerinde herkesten birkaç saatliğine anahtar koparmak için uğruna dil döktüğü kadıncağız buydu...

Müştak pardösüsünü giydi, çıktık, koridoru geçiyoruz, arkamızdan Müştak'ı ünleyen titrek bir ses. Döndük.

"Müştak bak ne düşündüm. Alışveriş için çıktığımızda annemle zaten Beyoğlu'na yakın geleceğiz. Bir ara sergiye de uğrayıversek, ha?"

"Babanı da getir bari" dedi Müştak, o güne kadar duymadığım çok zalim bir sesle, önüne dönüp beni de kolumdan çekeledi... Mahzun güzeli arkamızda bırakıp iskeleye yollandık.

Şiir sergisi, İstiklal Caddesinde, mağazayı andıran ince uzun bir yerdeydi. Biraz erken varmıştık, hazırlıklar sürüyordu. Gri elbiseli iki adam, büyük bir afişe bilgisayar baskısı süslü harflerle yazılmış, kenarı renkli desenlerle süslenmiş bir şiiri asmaya uğraşıyorlardı, iyi giyimli, şişmanca bir adam da onları yönlendiriyordu.

"Eşşoğlu" diye fısıldadı Müştak Akzambak, "İki pano için bir sürü para verdi. Müdür ya. Yazdıkları da bi bok olsa."

Müştak'ın sıradan karton üzerine çini mürekkeple yazılmış (kendisi yazmıştı) şiirlerinin yoksul görüntüsüne ikimiz aynı anda baktık, yüzünde iç sızısı görünce acıdım, "Güzel olmuş" filan dedim. Panosunu son kez gözden geçiren bir başka ozanla da selamlaştılar. O ozandan çok yanındaki kadın panoyla ilgileniyor, daha güzel görüneceği yüksekliği ayarlamaya çalışıyordu. Panodaki şiirin ilk harfleri ise özellikle renklendirilmiş, daha büyücek yazılmıştı ve yukardan aşağı okununca 'Nurperi' adı hemen ayırt ediliyordu. Müştak'ın iyice öfkeli olduğunu duyumsadım, hatta "Ah Çilem, ah!" diye inlediğini de duydum, Nurperi Hanım'ın sevgilisinin panosu için çırpınmalarını izlerken...

Sonra da "Bu kız da bu tipsizde ne bulur, bilmem. Biz düşüremedik şöyle bir yavru" diye fısıldadı. Tam o sırada yanakları al al boyalı, mor dudaklı, mor rimelli, siyah saçları düzgünce omuzuna dökülen, boynu çiçek desenli şalla kapatılmış, dolgunca bir bayanı görerek ileri atılacak gibi oldu. Geç kalmıştı. Yüzünden çok favorileriyle dikkati çeken bir başka ozan, çoktan kadının yanında bitivermişti:

"Aman sultanım, tıpkı şiir gibisiniz. Sizin varlığınız yeterdi, ayrıca şiirinize gerek yoktu efendim. Aman yanlış anlaşılmaya, şiiriniz de ekstradan güzel. Panolarınız da ne kadar nefis olmuş öyle..."

Müştak, umarsız, yine bana döndü:

"Kart zampara! Karı da bari bir şeye benzese. Ah Ozan Abim, ne olurdu şu Çilem azıcık şu acuze kadar ozan ruhlu olsaydı..." dedi.

Ferhunde Süzgüngönül olduğunu öğrendiğim bu ozanın panosuna birlikte göz attık:

Ben bir köylü güzeliyim

Senin gibi ruj, oje bilmem

Ellerim tezek kokar gerçi ama

İtir yellidir saçlarımda esen

"Amma da ruj-oje bilmezsin!" dedi Müştak, ancak kadına değil, bana dedi, fısıltıyla.

Bu sırada Ferhunde Süzgüngönül'ün yüzünde bir kararma oldu, ben Müştak'ın sözlerini duydu, aldık başımıza belayı diye geçirdim içimden, kadının o sırada ortaya çıkmış, kendisi gibi bir şala bürünmüş bir başka kadıncağızı izlediğini, başka kedi gören gergin kedi gibi kabardığını ayırt ederek rahatladım.

Yanıdaki 'kart zampara' bile bu yeni gelen ozana doğru atılım yaptı. O ise uzun gövdesiyle salınarak yürüdü, salonu boydan boya geçip dipteki bir masanın başında oturan saçları uzun, yakışıklı bir genç adamın yanına çöktü. Müştak beni de o yöne doğru sürükledi. Bir yandan da açıklamalarını sürdürüyor: "Bu, Pesbembe dergisini çıkaran Levent Gülkurusu adlı hıyardır. Leylagül Mutlusevi denen bu şıllığın son kitabı için dergiyi yazılarla doldurdu ya, karı borç ödüyor şimdi."

Müştak'ın çekelemesiyle iyice sokulunca, Levent Gülkurusu'nun Leyla Mutlusevi'nin dekoltesinin içine düşmüş durumda bir başka ozanı çekiştirdiğini ayımsadık.

"Dikkatimi çeken şey, birçok imgesel imajın esinimlerini ve düşünümlemlerini sizin dizelerinizin örgüsünden esinlenip imajlaştırmış olması."

"Bırak şimdi şu orospuyu" diye fısıldadı kadın.

Bu sırada Fikri Begonya, şu 'kart zampara' yetmişmişti, "Leylagül Hanım, son kitabınız, 'Saçlarım Güney Yellerine Tutsak' bir hazan bahçesi kadar içli ve duygulu, o ne güzel deyişler, bir başka şiir evreni canım. Nasıl desem. Bir, bir..."

"Gerçek şiire gerçek bir katkı yanı" diye Levent Gülkurusu ardını getirdi, "Süzgün bir imge yapısı... Bir gökyüzü enginliği... Bir güvercin uçuşu..."

Nasıl olduysa bizim Müştak da tepelerine dikilmiş bulundu. Levent Gülkurusu ile ters ters bakiştılar.

"Leylagül Hanım, 'Hazan Bahçelerinde' kitabımdan imzalıyıp göndermiştim, ulaştı umarım..."

"Bilmem... Galiba almış olacağım" dedi kadın da.

Yeniden Müştak'ın bana fısıldayan sesi. "Kaltak. Galiba almış olacaktım. Sen anca kocanı boynuzlatmayı bilirsin kart zilli."

Yüzü öfkeden mosmor, korktum bir olay yaratacak diye. Neyse bir devinim başladı. Ortaya serpiştirilmiş küçük masalara içecekler, çerezler ilıştırılıyordu. Bardakları görünce yüzüm asıldı, belli ki içkilerde çeşit yok, limonlu votkaya razı geleceğiz. Sonra janjanlı panonun sahibi Müdür Bey - sunucunun demesine göre "tanınmış ozan" Hadi Morççek imiş-açılış konuşması yapmaya çağırıldı. Gerçek ozanların, gerçek şiirin o an orada olduğunu vurgulayan ve "esininiz bol olsun" sözüyle sonlanan konuşma epey alkış aldı.

Ben, Müştak'ın arkasına sinip bir bardağı çoktan kavramıştım, yarıya kadar içmemle yarıdan çok çıkarma isteği duymam aynı anda oldu: Votkasız boyalı su! Ağzımın bozulan tadını gidermek için çerezlere el attım, hepsi bayat! Bu arada, şiirin gerçek temsilcilerinden öyle sözler yükseliyordu ki, hepsi gizlice içki içip esrimişler gibi geliyordu bana.

"Biz bilmez miyiz, sahaflara döküldü de birer liradan süründü yıllarca sergilerde"

"Dördüncü baskıyı yapmış ha. Ne zaman birinci baskısı bitmiş ki..."

"Azizim, şunca zaman oldu, benim kitaptan tek satır söz etmedin. O karılar için hemen yazdın ama..."

"Şiir dediğin az biraz da sosyal muhteva içermeli. 'Aşkın Ağır Yük Hamalı'nda ben bunu başardım kesinlikle..."

"Şiirin estetik iskeletinin imgesel yapısının kendi özel düzlemi içinde sorunsal oluşturması için..."

"Herif genel müdür akrabası sayesinde kitabının arkasını onca reklama doldurdu da bir sürü parayı kaptı..."

"Şiir biraz da durumdur, ama her durum şiir değildir..."

"Mısra kendi içleminde doğru orantılı bir estetikle var olmakla..."

"Efenim, renkler ve zevkler tartışılmaz..."

Midem berbat. Kapıya doğru yöneldim. Müştak kolumdan tuttu. Kalmam için üsteleyecek sandım.

"Abi anladım, sıkıldın. Çıkalım" dedi.

Çıktık, nasıl oldu bilmiyorum, kendimizi pasajda bulduk. Sanırım kendimi içkiye hazırlamışım ki Müştak'ın "Birer bira atma" çağrısına kolayca uyuvermişim. Yoksa bu geveze ozan

özentisine daha çok zaman ayırmak gibi bir istencim yoktu. (Bunu rahatça yazıyorum, çünkü bu arkadaşın görmeyeceğinden güvenliyim, nasıl olsa bu amatör ozanlar *Akatalpa* gibi düzeyli dergileri asla okumuyorlar!) Bira içip tuzlu leblebi yedik. Bu kadarı Müştak'ın sevi ozanlığımdan devrimci ozanlığa aktarımı için yetti de arttı bile. Başladı, "Mına kodumun burcuvaları. Bu dünyada her bi bok sizin hakkınız, bi şiir kalmıştı, onu da kaptınız" diye sövüp saymaya.

Bardağı hızla dipledim ki çabuk kalkalım. Nerede... Müştak hemen yenisini ısmarladı. Üstelik bu kez yanında votka da istedi. Gelen duble votkaları da bardaklarımıza döküverdi.

Az sonra ben de kendimi burcuvalara söverken buldum. Müştak da durmadan içki ısmarlıyor. Bu ısmarların benim paramla olduğu, sonunda kalkmaya karar verdiğimizde anlaşıldı, cebinde meğer sadece 'yol parası' varmış. Gecenin kaçıydı bilmiyorum. Çıktık ki kış kıyamet. Son vapur gideli çok olmuş. Taksiler kapanın elinde kalıyor. Bir de karşıya taksit parası ödersem "beleş içki"nin bana kaç patlayacağını varın siz hesap edin. Benim taksit için çırpınmalarımı gören Müştak, "Abi bırakmam seni. Buyur bize gidelim. Gariban evidir. Garipliğini hor görmezsin, ozan kişisin ne de olsa" dedi.

"Evin nerede Müştak?" dedim.

"Şuracıkta abi" dedi.

Bir yandan sert yel, bir yandan İstanbul'da mevsimin ilk karı. "Şuracıkta" eve varmamız bir saati buldu. Kasımpaşa ile Dolapdere sınırında döküntü bir üç katlı yapının ikinci katına çıktık. Müştak beklediğim gibi bir anahtar çıkartmak yerine kapıyı yumruklamaya başlayınca şaşırım. Ben onu yalnız yaşıyor biliyordum. Kapıyı, saçları darmadığını, hayli kilolu bir kadın açtı. Annesi olduğunu düşündüm. Eve değil burnu çürüten bir kokuya giriş yaparken, kadın açtı ağzını:

"Müştak, rezil herif, nerdesin bunca saat. Bir de ardına kuyruk takmış getirirsin, sarhoş yatağı mı bura..."

"Hanım sus, bu ülkenin değerli bir ozanına rezil ediyorsun bizi".

"Seni anan rezil etmiş orospu çocuğu, bu dünyaya getirerek..."

O sırada kavgayı kanıksamış biçimde, sırtarak izleyen dört çocuk kafası birden gördüm. Esriğiz ya, o an sorulmaması gereken soruyu o an soruverdim:

"Yahu Müştak sen evli miydin?"

Müştak yüzüme suçlu suçlu bakarak salonumsu bir odaya buyur etti beni. Buyurduk ama kanepede ve yerde döşekler, yorganlar serili. Oda her çeşit kokunun yanı sıra, duman kokuyor. Gözlerim dipteki saç sobaya takıldı. Sobanın önünde Müştak'ın kitaplarından bir tomar yığılıydı. Kadın geldi, hışımla tüten sobayı açtı, içine bir kaç kitap fırlattı.

"Şu kitaplara yatırdığın parayla odun alsaydın daha iyi yanardı!" diye de ekledi.

Gerisini anlatmayayım. Dört çocuğun yattığı (daha doğrusu, özgürce osurduğu, işediği, yanında yatanla kavga ettiği) odada, sobanın yanında yere dizilen sap yastıklar üstünde, kendi paltoma sarılarak bir gece geçirdim. Soba bol bol tütü bu arada. Şiir tütsüsüydü bu, herkese denk düşmez! Denk düşmesi için amatör ozanlar sergisine gitmeniz gerekir!

Genç şair Tayfun Gerz'i (1989-5 Ekim 2013) sonsuzluğa uğurladık.

TANRILARIN APTES ALDIĞI KAN KUYUSU

barbarlığın serdiği kırmızı halı
üstünden çağlar öncesine
tanrıların aptes aldığı
kan kuyularına geri dönüyor dünya

evler bir avuç kül
avlular çukur
bebekler annelerin kucağında
sevgililer yatakta
koyun koyuna yakalanıyor kıyıma
avuçlar göğüs hizasında düz
buna dayanmak
buna dayanmak zor

savaş barbarlığın serdiği kırmızı halı
halklar uçuruma sürükleniyor üstünden

bağdat yağmalandı
şam yakılıyor
babel kulesi bir hayalet
dolaşiyor aynı coğrafyada

makineli silahların
tuzaklanmış bombaların kustuğu ölüm
tırpanını rasgele sallayan azraille
günlerin bumerangını
uzağa savuran bir gökyüzü abanıyor
üstüne şehirlerin

aç çocukların elini kolunu bağlayan sokaklar
içinde yırtıcı vahşi kuşların
kuzgunların baykuşların yuva yaptığı
korkulukların omzuna attığı felaket
vicdansız şalını bürünüyor zamanın

buna dayanmak
buna dayanmak zor
dilim tarumar
biliyorum susarsam daha zor
susmayacağım çünkü söz
gözyaşlarının üstünden havalanan
otuz kuşun kılavuzudur

her sabah bir şişe süt
bırakılmıyor henüz belki kapı kapı ama
mutluluk için şenliğe giden yol
ah
neden olmasın ki

diren rojava

ŞAM ÇELİĞİ

“Çeliğe suyun verildiği” zamanların dünyasıydı
Topraklar ülke oluyordu
İnsanlar halk.

Allah kadar da eskiydi oysa kentler.
Sular zaman kadar,
Toprak rüzgâr kadar.
Şam sonsuz Şam eskiydi
Çelik yeni.
Bir halk yaptı onu
Suriye'ydi.

Çeliği yakarken kalbini de yaktı.
Savurdu dağına, sularına.
Küllerini kuşlar taşıdı kursaklarında
Bir kuşun kursak sütüydü artık Suriye
Hayatı kustu yavrularına.

Ey şimdi kalbini söküp kafasını koparanlar onun
Neyi biliyorsunuz siz?
Bildiğiniz ne sizin?
Hiç.
Ama öğrendi kursak sütünden hayat bulanlar
“Çeliğine kanını vermeyi.”

Sonsuz, büyük bir yangındasınız.
Kalbini yaktıkça onun
Kuşlar taşıyor kursaklarında küllerini.
Gelip hayatı kusuyor
Çeliğe kanını vermeyi bilenlere.

Ne biliyorsunuz siz?
Neyi biliyorsunuz?
Kuştan ve çelikten yaptı kendini o.
Şam o güzel Şam
Bir kuşun, binlerce kuşun kursağında...

KARAŞIN RAPSODİ

Mecdelli Meryem'in gününe doğdum
Erildim ve yüklendim günahlarımı

Çoğaldım yıllara sükûtun sancılılarıyla
Hengâmelerin girdabında boğuldum

Gecenin kanatlarında muştulandım hüzne
Aşına ezgiler üflendi burun deliklerime

Yalnızlığın virajlarında savruldu
Bodoslama boğuntularla erdim kendime

Hiçbir yerinden dönemedim hayatın
Pencereler ya da otel odaları nişyanda

Gözlerimde irin tırnaklarımda mazi
Sökündüm tinimi bengi inzivaya

Ece APAYDIN

CAMİLLE CLAUDEL İÇİN RODİN'E YERĞİ

Beni kırınca dışımdan döküleni al!

Hızla geçecek beni. Harikuladeyi dönecek uykulu
dirseğimden
hışirtısı atılanrılardan gelen. Erkeğim ol benim. ey balık
gözü. güzel mo. çözeltilimin buz bayırı. keçesi cam
kulakçığımın toprak ikizi yap beni. yabanda. kıvrımlarım
-öyleyse kadını-
elmasla çizilen!

Nereye bıraktın dışımdan döküleni. sıvalarımı. som
vitrayımı. bileklerimi nereye. merhamet budalası.
O buz ki yutak kırmızısı
balık gözünden bir iğneyle çıktığın avı. ey geriye batan
buz beyazı
harikuledeyi bekleyen!

Hızla geçecek beni. Sesin tahlılına dönerek. şimdimi
diyorum sana
hep bir pikap iğnesiyle üstü çizilen. güzel-mo
yeni-mo. şarkımın uçlarını al
sana üç heykel verdim buzdan. buzdan. buzdan heykeller
toplulu geçidi altısanrılardan bilinen!

(Derken çözeltilim kaplanımı. Yüzyıldır uyuyan
yabanlığını
ve dişkiye ayrıştığını gördüm. binlerce. beni erkek
pigmentleri
çekiyor dünyanın merkezine. cam kutuplarını
parmakçıklar. kırık sisler. kısılmış bir gök var içimde)

Nereye bıraktın dışımdan döküleni. taşın sesini. nereye
kazıdın ve oracıkta unuttun pandomim bacaklarını
bize artık elma düşmez yerin göğünden. şımarık görüntüyü
nereyeeledin geç zamanların granit kabuğunu
geriye atan saatin emektar rakamları. nereye!

Öyleyse kadını- toprak ikizi yap beni
enkazıma gömeceğin harikuladeyi düşle!

Adnan ALGIN

BAZLAMA

ekmek alırsın bakkaldan annene yaşın kırktır
gazi sıkıştırılır gömlek cebine mahcup kalakalırsın
buruş buruş tülbenkten sızan nefesi
koyarsın alınına o mübarek eli artık sen de yalnızsın

kumaş mendilin ihtişamını dörde katlar akide şekeri
demirhindi eşliğinde geçer bayramlar global sermayeyle
çırpınma boşuna yok hayatın açma halkası
akıllı telefonlarda köpürüyor aşk artık bir "es em es"le

İbrahim OLUKLU

KEDİ İNSANDAN AKILLIYMIŞ

Kaldırımda sabah sabah
Güç bela kazdığı yere
Kakasını yapan kedi
Çukura denk getiremedi

Nezhat KONŞER

FESLEĞEN DİLİ

fesleğenler de Türkçe bilir
diz dize güne kurulmuş saksılarda
bakınırlar aylak aylak
sokaktan hızla geçen hayata.

siz hiç bir fesleğen olmayı denediniz mi
mesela beklediniz mi su vereninizi her kim ise
küçük balkonlarında kaç güneşi hatmetti kalbiniz
beklediniz mi tükenmesini beklemek sözcüğünün?

bir fesleğenle aramızda çok fark yok
aynı dili konuşurken üstelik yaprak yaprak
ve temiz bir şiveyle bir İstanbul ağzında
aramızda ne çok sarılmak var, ne çok seveda.

siz şimdi kokusunu kemirin fesleğenlerin
burnunuzu silmeyin sakın
tadında bırakın hayatın en tatlı yerini.

Mehmet Hakan DÜLÜLOĞLU

EDİMSEL BASINÇ

rahmine boşluğunu bandım çoğalan seslerin
cildi sinekli çıbanlar çocuklaşmış huzurun boynunda

zil çaldı!

sentetik oyunun estetik uzuvlarında
ağzımı yokladı dişli değişkenliğin esneyen gıcırdaması
siyahi faça ile darlığı gerilmiş mahremin
enlerinde ve boylarında rengi kısırlaştırılmış eşeyli üreme

kan ter içinde hızlı nabız atışları

ağır ağır derisini çatırdatan iltifatın
incelen bileklerinde gözlerimi kardı
sağırlığını bileyleti kendinden geçmiş sedefli ellerim
ölümün melez halini...

tonlarını arttırdıkça
ağzı yüzülü azgın siyahın sırtlarında
çizgilerine basmadan
yürüyorum hâlâ
Pavlov'un köpekleriyle

Korkut KABAPALAMUT

- Akıllı bir insanın tüm yaşamı, hayatının herhangi bir diliminde, hatta anında aptal/vasat biri durumuna düşmekten kurtulma çabasından ibarettir. İşte hepsi bu.
- Birini gerçekten seven, ona asla 'seni seviyorum' demez, deme gereği hissetmez; eğer kafası yeterince çalışıyor ise.
- Size derim ki, şayet biri size aşırı derecede değer veriyorsa, o kişiye karşı daima çok dikkatli/tetikte olun. Sizden ilk fırsatta nefret etmeye en ya(t)kın kişi kesinlikle odur çünkü.
- Günün birinde kesin olarak anladım ki, hiçbir şey, yeterince yaşamış bir insanın geçmişinden/anılarından daha değerli ve ilgi çekici olamaz bu dünyada. Geleceği bile.
- Çoğu insan, haline şükretmek için bir tanrıya gereksinimi olmadığını bilmiyor yazık ki.
- Mutlu olduğunuzda bu sırrı kimseyle paylaşmayın. Neden mi? Sizi aksine ikna etmek, edemiyorsa da mutluluğunuzu elinizden (ç)almak için, elinden gelen her şeyi hiç çekinmeden yapacaktır çünkü.
- İnsanlar tümüyle kendileri gibi olur/davranırlarsa öleceklerinden, zarar göreceklere korkar. Oysa bilmezler ki, yalnızca başkalarını andırdıklarında hiç yaşamıyorlar, var olamıyorlar demektir.
- Şimdi, zekâ, aptalların göremediklerine tanık olmanız için bahşedilmiş ikinci bir çift gözden başka nedir?
- Ahmakların, ahmak olduğumuzu düşünmeleri çok iyidir. Onların avı/hedefi olmaktan böylelikle kurtuluruz çoğu zaman.
- Bize kötülük eden birini derhal affetmemiz, ona verebileceğiniz en büyük ceza. Ve neyse ki çoğumuz bunca acımasız, anlayışsız değiliz.
- Gerçekten değerli biriyseniz, size değer vermeyen herkesin değersiz olduğunu söylemekten bir an bile çekinmeyin.
- İnsanlar henüz gençliklerini sürerken elbette aptaldırlar. Fakat akıllı olanlar bilir ki, yalnızca aptallar gerçek mutluluğu biraz deneyimleyebilir.
- İyi aforizmaların işlevi, gerçeğin bir parçasını ilan etmek değil; iyi okurun kafasını bir parça karıştırabilmek.
- Akıllı kişi, ölümün iyi bir şey olup olmadığına, henüz hayattayken karar vermeye kalkışacak kadar aptal olabilir mi hiç?
- Aşırı özgüven sahibi bir aptala asla değer veremem, o bana sonsuz derecede değer verse bile.
- Kafa karışıklığından uzak, heyecandan yoksun bir genç, bu dünyadaki en sıkıcı, renksiz varlık.

EKSİK PARÇA

- Yoksun
Tüm zamanlarım üvey
 - İpin ucu kaçmışsa bir kere
İnsan kanayan yerinden alır darbeyi
Büyür içimde taşıdığım acı kesesi
Sahibini unutmuş eşyalara karşı
Soyulur derilerim
 - Sağnak tutkudur silen
Yüzümdeki gülümsemeyi
Ara ara yağmur
Belki de kar
Fakat hüznün çıkmayan kokum
 - Güz esmer bir ayrılıktır
-
- Size önerim, aptal durumuna düşmek ve insanları aptal durumuna düşürmek istemiyorsanız, hiç kimseye, hiçbir öneride bulunmayın. En acil durumlarda bile ve özellikle de öyle durumlarda.
 - Bu dünyada, insan zekâsının sonsuzluğunu keşfetmiş biri, ahmaklığının sınırsızlığının ayırında bulunmayan birinden daha yorgun düşer, çile çeker bence.
 - Unutma ki, tanıdığın hiç kimseyi olduğundan daha iyi yapamazsın. Ama tanıdığın hemen herkesin kendini çok daha iyi hissetmesini kolaylıkla sağlayabilirsin.
 - Belirli bir an ve ortamda, yanlış bir şey söylemektense, doğru olanı söylememeyi, kendime saklamayı yeğlerim içgüdüsel olarak.
 - Yalnızca aptal ve cahil kimselerin dikkatini çekebiliyorsanız, kendinizi süratle geliştirmeye çalışmanızın vakti gelmiş de geçiyor demektir çoktan.
 - Bu dünyada yalnız, yalnızca kendisi için ağlayanların gözyaşları değersiz.
 - Merak etmeyin, artık yalnızca, biri beni hayal kırıklığına uğratmadığında gerçekten hayal kırıklığına uğruyorum.
 - Bu dünyada yalnızca, gerçekten değerli kimselerin dostluk ve yakınlıklarının bir anlamı, işlevi ve değeri var bana kalırsa.
 - Unutma ki, gerçekten silkinip uyanmış olan ruh, bir daha asla uykuya dalamaz.
 - Biri seni sevmişse, sana hak etmediğin ama iade de edemeyeceğin tehlikeli bir şey vermiş demektir.

Necati ALBAYRAK

OTLARDAN KEYİF

unuttu bir an
saatini aradı
olmayan kolda

dinmedi ateş
oda sıcaklığında
savaş sonrası

her yıl bıkmadan
aynı yerde açıyor
kır çiçekleri

ahşap masada
boş mermi kovanları
nasıl da sessiz

kara toprağa
yüreğini verenler
börtü böcekle

kırılınsın beli
şu toz duman havanın
kuşlara muştı

çekti perdeyi
miğferine dolmuş
otlardan keyif

cama yaslandı
alındaki yazgıyı
tersten okudu

ilkyaz mevsimi
yağmurun coşkusunu
paylaşır ırmak

batan güneşle
dalıp gitmek denize
sabaha kadar

ölse de kalbi
körpecik kirazların
dalında patlar

gelincikler mi
papatyanın boynunu
rüzgâr mı büker

tutar hıçkırık
gökyüzünü bu kış da
çakar şimşekler

hangi uçurtma
anarsa bulutları
depoda yalnız

Türker ÖZŞEKERLİ

HÜCUM EDİNCE SEVİŞİYORUZ

falımıza baktım
yeşil ve mor kalpler gördüm
onları oradan
almaya çalışan bir çift el
kiremitten bir oyuncak
gibi dolandı boynumuza
yalanım varsa
çatlasın sahici duvarlarım
sipere yatmışız
ayaklarımız fosfor filan
hücum edince sevişiyoruz
tek silahımız bu

Halim ÇİFTÇİ

EY SEVGİLİ

Buğulanmış güzelliğinde açan buhur-u meryem
bir çılgın umarsız, zifiri karanlık. Duymadığım.
Düş ülkemde düşüme ağaç dalları değişiyor, çiçekler.
Hep yeni acılara uyaniyorum, üst üste yığılıp
büyüyor. Her gecenin ölümünde sınırlar yıkılıp
parçalandığı duyarlı bir yeşillikten kızılığa akıyor
zaman. Görkemli bir ritm soluğum, yüreğim. Korku
dolu solgun insanlar narkoz sarısı.
Al küheylanlar dört nala seni taşıyor avuçlarımda.
Gemiler martı, martı bu gemiler sevgili. İşte ansızın
bastıran yıldızsız gecede artsız, aralıksız, yalansız
içime yayılırken sen, kaç yüzyıl yüzüne baktım, yaşamım
yaşamımdır bulanıklaştıkça durulan. Karanlık derinleşiyor
ve ağlayan bir çocuğun öpücüğü düşüyor yanağıma.
Sırılsıklam zeytin ağaçları, erguvanlar, ihlamurlar,
begonyalar, gözlerim. Ulaştıracaksa sana yalnızlık
ulaştıracak beni. Yorgun göç kuşlarının kanatları yürek,
yüreklere taşıdıkları biz. Bir düş bin acıyı barındırıyor,
mühürlenmiş yalnızlık bizimkisi ey sevgili! Unutabilirsin.

Altan DOĞAN

KALIT

bir sessizlik buldum yitirdim yine
küçüktü nar kokulu ilkçağ bakışlı
yıldızlardan ağır ağır dökülen imge

bir sessizlik buldum yitirdim yine
gecenin hayvanları acayip uğultulu
aklımı kirlettiler bulanık devletlerce

bir sessizlik buldum sakladım yine
dudağımdaki kuşlar temmuz ve eski dünya
sana dokunmak gibi erguvan renkte

Osman Serhat ERKEKLİ

8

74 seçiminden sonra Cumhuriyet Halk Partisi ve Milli Selamet Partisi koalisyon olarak iktidara geldi. Şimdiki Saadet Partisinin o zamanki adı öyleydi. Adalet Bakanı Şevket Kazan Ankara'dan telsizle emir vermiş İstanbul Valiliğine. Osman Serhat'ın Fahişe ve Genelev Şiirleri'ne dava açın diye. Duruşmaya Çetin Altan'dan hemen sonra girdim. Çetin Altan da Çarşaf Dergisinde Trakya'da bir genelevin ilanla fahişe arayışından yola çıkarak mizahi bir yazı yazmış onu soruşturmuşlar. Çetin Altan çok güzel ve uzun bir konuşma yaptı. Kâtip yetişemiyordu. Hâkim bırak kızım ben sana sonra özetlerim dedi. Sonra ben girdim. Ne iş yapıyorsun deyince hâkim biraz da mecbur kalıp boşa gezer diye yazdı o zaman.38-39 yıl olmuş. Şimdi sıklıkla yazdığım 7 İklim Dergisinin sahibi Ali Haydar Haksal o partiden milletvekili adayı oluyor. Ayrıca arkadaşım. Başka Müslüman arkadaşlarım da var. Ama biraz rahatsızım. Ailelerin yatak odalarına giriliyor. Karma eğitimden vazgeçilmekten söz ediliyor. Gezi olaylarında yabancı parmağı olsa da malum ölümler var. Uzun zamandır da kamp dışı kalmaya çalışıyorum. Aşırı laik ve Kemalist söylemlerden de rahatsız olmuyor değilim. Bir süre ara versem sadece Akatalpa'da gözüksem mi diye düşünüyorum.

9

Bizim kuşaktan önde giden pek isim kalmadı. Budak devam ediyor. Hayati Baki, Mustafa Emre, Cinozoğlu devam ediyor. Eleştirmen arkadaşlardan Ramis Dara ara verdi diyelim. Mehmet Ergün, Yücel Kayıran, Mehmet Can Doğan devam ediyor. Tuncer Uçarol ve sevdiğim şair Sedat Umran öldü. Eser olarak Enis Batur'un *Opera'sı* çok modernist. Ahmet Erhan'ın *Alacakaranlıktaki Ülke'si* ise siyaset ile bağlantılı. Karanlık dönemlerde bir ülke şiirde nasıl görünür onu anlatır.

10

Yazmadığım zaman uyuyamıyorum. Sevil Avcı'nın bir torunu oldu. (Adını Ferah koydular.) Bu yüzden O da sık gelemiyor. Bugün Yeprem Türk, yarın Mehmet Ergün gelecek. Geçmişten bir Mehmet Ergün'e kanım kaynar, bir de Yaşar Miraç'a. Yaşar Miraç'la pek görüşmedik. Ama her sefer yeniden tanıtırım kendimi. Ahmet Erhan'a yazık oldu. Tuncer Uçarol'dan da beklenmezdi. Yarınlar Tanrınıdır diye bir söz var. Sabahat teyzem de diyor ki sen bu günü yaşa, yarını Tanrı düşünür.

11

Mehmet Sarsmaz'ın 5023'den Mektup adlı dosyasını okudum. İlginç şiirler var yine. Özgün bir şair. Erkan Kara da öyledir. *Zaman Kesikleri*'ni sevmiştim. Alper Özbek, Cengiz Kılçer ve Erkut Tokman'a da dikkat çekmem lazım.

12

70'inde Necati Tosuner'i, 80'inde Mustafa Öneş'i merak edip arayanınız var mı? Yoksa kalan sağlar bizimdir mi diyoruz.

EVREN 6, ŞİİR 8 GÜNDE

1.

Kimliksiz bir kaçak gibi yatağında
Öpüşmeden uyumayın

2.

Ve Tom Waits'in gırtlığında içkiydim uyandım.

3.

Ben bütün iyi Tanrılarımı
Gün düşünce kanattım

4.

Altı günde yaratılmış bir evrenden ne beklerim
Bu kadar özensiz ve düzensiz yaralarla konuşmayın
Bir suya yukardan bakın bir akşam
Saçlarımı dağıtan bir şiirle yattım
Uyandığımda kırık bir kalemdim.

5.

Dedemi sulara dökersem bi gün
Kıyıya yapraklardan çıkan kuş sesleri vuracak
Duvarımı yıkıp çıkacak kelebek

6.

Sesim çok kalabalık bu gece
Adını söylesem kaos susmak aynadaki şiir
Sana bakmak bir çengelli iğne
Gözlerim şiir
İliştir bedenine

7.

Canı yanan her şeye beyaz kâğıt
Bundan iyi gemi olur yüzdür gitsin
Oyunlu bir hal var akşamlarda
Seni kumara yatıran ellerim değil
Bu bir koku sadece uçarsa yırtılır
Kâğıttan ve oyundan yapılmış payımız
Bu sürgüne üç ustalık bir çay koyun
Ustanın sürgününde şiir kalsın
Kaleme vaftiz yanlarımız

8.

SABAH

Onur BAYRAKÇEKEN

HASRETİN DİLİ

tütün içtim tütün yedim boğazımda bir-
ah yalnız derunumuz harlanmıyor ki
ayrılık sesimizde ateş yüzümüzde gölge
insan mutluyum dese de- hasretin dili var

İstanbul, 2.12.2013

Mehmet KARACA

ANNE SÖZLÜĞÜ

kuyuyu çeken ellerini buldum
iri taşlar içinde yoksul bekleyiş
nehre varma isteği sımsıkı yumruğun
peki neden ev içlerine çözdüm uzun uzun
ki kabarmış iki kat boya zenginliğim
birkaç çıplak çerçevede beşiğim ve
lir: modern tel örgüsü sınırların
ben ayağıma korkunç patikler giyerim
kuyular gezerim omuz genişliğinde açılıp
baş aşağı sonsuz perdeler çektim
ama annem uzağı bilmez, beni sen
karşıya geçir.

bir pencere
sarı aksayan nehre
diğeri kendine denk otlar yetiştirir
eni boyun kadardır -suyla güreştiğin boyun-
ben saçıma şaşkın tokalar tokarım
eski elbiselerimle dinlerim toprak avlunu
küçük kalelerin parmaklarını korusun
çünkü
annem siyah resimlere bakar kuşluk vakti
ömrünü dinletir duvarı kıran çiçeklere
beni de işler bitince ipi.

kararsız renkte çiçekler gördük
bungun ve keskin, kararsız kokladı ilkel kabile
su izini büyütüp nehre ağır ağır
sen vazoya kon sağır birleşme odalarında
terleyip sabaha karşı hırçın ve tafralı
radyodan bozkır sesi bulunacak, ama
iznim yok ev önünden ayrılmak için
diri göğsüne, bir telaşı bende bitti
su içme merasimi
demir yataklı uyku.
annem ki erkenden uyanır
sen yıka yüzümü de.

Bilal NERGİZLİ

YAĞIYOR AYŞE TEYZE

Yağmur yağ/ar. Gökten deli düşer.
İslanır bulutlar, kir!pikler kar altında kalır.
Kedi damdan düşer. El göz olur. Kör olur.
Sokak işsiz kalır.

Yağmurdan bir pencere; yağıyor ayşe teyze?

Sokak alınır; firar eder. Kent üşür;
Kahrolur bulutlar,

Yağmur yağdırmaz.

Ahali yağmur duasına çıkar. Gök!yüzü
Şimşek çakar. Ahali sevinçten don!una eder.
Tanrı kızar. Hayf!lanır yağmur yağdırmaz.

Kapıkara bulutları var annemin?

Döndü AÇIKGÖZ

VUSLAT

Kayıp adresler hatırlanır hep bu şehirde
Büsbütün kanar akşam olunca telaşlı kadınlar
Gecenin ölüsü gömülür ellerine
Gelip yıkar beklenmeyen o fırtına
Aklı firardadır çoktan özlenen vuslatın

Rüzgâr seninle koşar aldandığından beri
Sürekli kuşlar asılır kentin eteklerine
Boşuna yağar toprağı ıslatan yağmur
Yeşermez bırakılan çöl
Taş soğudukça yanarsın

Sarılsam diyorum eşikte kalan sese
İlk yaz ölümlerine
Seni yangınların ortasında bırakıp

Ne kehanetler üflemişler çağa
Kendini doğuracakmış her kadın
Yüreği donmuş çocuklar büyüyecek
Gözleri kar kokulu
Soğuk geçiyor yazlar o günden beri

Hani nerede kanatlanan güvercinler
Güneşi paylaştığımız yeşil göl
Yağmalanmış bütün yüzler

Camlarda boğulan artık zaman
Kapıda kalan... hoşça kal
Ardında alev alev bir çenginin gözleri

Ozan ÖZTEPE

MENDİLİM OYALI DEĞİL

mendilim oyalı değil buruk mendilim, evim ocağım az
beride gizli gizli kanar ellerim, çocuk doğururum pamuk
pamuk toroslara bir hatıra olsun diye, kocam kocaman
elleriyle çelik gölgesiyle gür sesiyle...

ağır ağır varır ayaklarım yaşlı odama, penceremde nazenin
çiçeklerim kanar, kocam kocamın elleriyle çiçekler beni
penceremde sarı turuncu, odamın her bir duvarında çiçekler
kanar kırmızı...

küçük kan lekesi karda kan, mendilim oyalı değil abilerim
kalbim ondan kanar, biraz başka soğuk bugün bedenim,
rüzgârla oynamak bana verilmeli bundan böyle kocamın
kalın elleri kömür bilekleri...

ondördüm onyediyim üç çocuk iki göz evim, oyalı
değil mendilim turacın teleğindeyim turuncun
rengindeyim kocamın kara koca bileklerinde oyalı değil
mendilim...

çukurova'nın kızıl toprağında her şafak vakti bir
çocuk kanar kanarım, adım ıssızlığın fiili ayıptır
söylemesi, dünyayı çok güzel bir yermiş
gibi yaşıyorum...

LALEDEMİR

Ebru'ya

çıplak kalır aşka yaşlandıkça erkek

ellerin dudaklarından okunaklı
gençlik hevesi lazım
sözlerindeki tepeleri aşacak
haydi söyle ellerinin hükmünü
kaç sırt yarası eder

gördüm
kurumuş gül
tutku
kitabın yaprakları arasında
bir bankta nefes alıyor gövdesi

suyun toprakla çamur olma
hikâyesini dinle
en azından güven veren zihnin
unutmayacak geçmişin meltemini
ders biliyor yatağım çılgınlık
kısalt temas yolunu
düştüğüm yer gözlerinin avlusu

iyi niyetse eğer
kokusunun şizofrenisi olduğum lale
teşekkür borcumu ödemek
kaç kez tutunduysam teninin ışığına
sözleşmeli yalan ol düşüme
adını söylemenin kirasını vereyim

sen bir kalbin kadını olacak
sevda değilsen
git denizlerin batığı ol
demir'i paslı hançer

kadın yaşlandıkça kalbi gençleşir

FAVISSA

Zamanı geçmiş tanrıların resimleri
Artık kullanılmayan eşyaların en mukaddesleri
Toplanır bir fiçiyi ki adıdır favissa
Bunca yıldan sonra favissadır bu beden olsa olsa

Uğruna diz büktüğüm lüle lüle bir bukle
Dostluğuna dil döktüğüm birinden bir cümle
Sergi gibi açılır bazen sohbetin sarhoşluğuyla hıçkırıkça
Canım çekilir bir zamanlar beni yontan şimdi kırıkça

Nota ve ne varsa dair edebiyata
Sallar içime kimi vakit olta
İçimden çıkar içinden çıkılmaz bir arapsaçı
Neme gerek tarak Rapunzel yalnızca masaldıysa

KOMPOZİSYON

serim;

sen beni bir kez arasan kesin bir son bulurdum
bir hayra yorardım illa bir "nasılsın?"ın şerrini
bir şubat olur ağlardım, derdim "aha bu güzel, yeni"
sen beni son kez arasaydın belki mutlu uyurdum.

yaralar bir soğuk rüzgârdan bakaya ve dirençli
bir adam çağın dışında bir kederden mürekkep
kalemin döktüğü bu, bir vakit sancısıdır, kanar
kâğıt kadim bir havzadır, bu kırmızı çökelti.

düğüm;

sen uzaklar çağırırısın, burada hurufat fişkırır
gözlerin daha çakır, dokunuşunsa eskiyor
bir derviş gibidir şimdi kendi içine asılan zamir
"ben", "sen", "o" ne varsa, senin asrında saadetleniyor.

bekledin, bir şair ölü, bu acı zemin kaybediyor
mavisiz de mi kentleşmiş bıyıklarında bu yoksulluk
gögüm yarılmış, tanrı öfkeli, seccademi aranırken
tüm çarpılmış şirklerim yorgun göğsünde dikeliyor.

behemehal;

bu son olsun diye birkaç defa öpersen sen ağrımdan
ağız kulaklarında bir gölge ile Şişhane'ye inerim.
"bir nohut pilav gövdeye!", bol ketçaplı, "oh" derim.
derim ki "yine gördüm"
suratsız neşende yandım
derim işte: "ben dağım!"
sen geldin yamaçlandım.

DÖNÜŞ YOLU

Ölülerim, artık
Zamandan başka saatlere yelkovan oldular
Yüzlerini izledim can verirken
Upuzun bir yoldan geri dönüşleri
Şiir oldular
Bir kısa rüya, gerçek sırtı
Göz aldanişında artık ziyaretlerinden dua topladılar
Bir yüz sürümü geçip, lif lif
Sayfama dağıldılar

Ölülerim, artık
Zamandan başka saatlere, akrep
Bircunda bir tutulmaya
Gökyüzüne, upuzun
Bir yoldan geri dönmeye
Alištılar, bu yalnızlık
Yetmiş olacak ki bana
Azrail'i yanlarına aldılar
Ben canım teslim ettim onlara
Hamdolsun.

Turgut TAN

ÇİÇEK TOPLAMAK NE GÜZEL ŞEY

Dünya vınıyor
Havaküre, şimşek, gök gürlemeleri içinde,
Bu dizeler böyle söylendi sonra,
Sakinliğin duyulduğu zamanda

Şiiri çocuklar gibi seviyorum,
Elimde kalem, parmaklarımda sigara
Bir şarkıyla
Anıların hatıralarına gittim
Amma güzel film şu Dünya,
O denli ki
Hüzünlü olanlar dahi acı acı gülümsedi

Hayatta sevdiğim sözcükler
Değişim devrim Türkiye terbiye
Kendi kendimleyken aklıma düştü böyle

Hayal etmek güzel şey
Yani bir çeşit dalgınlık;
Bu akşam sevdiğim yanımda
Şiirle dergiler kitaplarla
Bir de baktım
Kadehte içki de varmış daha

Uçmayı bilmeyen kuş yavrusu
Pencere pervazında
Düşündüm İstanbul maceralı günlerimi
İtiraf ediyorum şu kadirlik güzeldi..

Anılarla çiçek toplamak ne güzel şey.

Damar Orhan ÖZGÜL

TAKSİM

kehribar sarısı
sessizliği yırtarak,
çıkıp gelir bir halk
kararmış ampul'e
panzer ve tomalara karşı
direnc olur çarşı

yarınsız bir ülkede
yaşamak istemiyoruz

vakitsiz gelip
usulca sokuluverdi günümüze
dalımızı kıran güz ayazı
güneşte üşüyoruz / acımız kalıcı

demkrasi akıyor sükûnetimize
yiğitliğin harmanıydı sevmek
çılgınlığa çığ düşen
taksim

darmadağın
edilmiş

kırmızı

bir
kadın

Altuğ ALTINTAŞ

SİNEM

*yasadır kurbanın almadan başını
okşardı göklerden korkan*

duvar bir resmi taşımaz artık köşesinden
kızılca kıyak kor
dökülür sarhoş çigaranın dudaklarından

filler ve fiiller geçecek az sonra salonun orta yerinden
alt üst oluşun da fotoğrafını çekip saklayacağız hatra binaen
bak
masa örtüsüne de adını yazmışım, kadehe de, şaraba da
inan üzüme de yazdım bağa da
bu kadar yazıp çizişim
hep unutmaktan
unutulayızık
kadrimi kıymetsizliğ'im

bir kız çocuğun düştüğü'ne şahit yazın beni
ak dantel çorabın yırtıldığı'na
inanın damla kanamadı ben aktığımdan
gördüğüm en derin yaraya bakıp
yüzünüzü anımsadım

çok apostrof kullanıyormuşum
çok kesildiğimden gerek orta yerimden
sinem saçılıverir ayaklarınıza
hatırlayınız
kalbimde hançerlediğiniz sizsiniz
sinemdiniz
siz
duvardaki...

hatırlayınız
ben kâniydim, sinesine kanmış bir kurban.
iyi bilirdim sizi bir o kadar yalan
filler ve fiillerin ezümle çiğnediği' yüreği'nizi
fil olup ve ki golyat
ruhum filistininden nasıl geçtiği'nizi
elinizden kayıp giden kediden bilirim
okşamasanız da göklerden korkardınız

*sonrası hep bıçak
sinemden boğazıma akan*

Gülden AŞÇIOĞLU

Y'ARA

Şimdi ikimiz bir koltuğa otursak yan yana,
Çay bardağım çay bardağına sır verir:
Bir aşkı nasıl öldüğümüzü...

ŞİİR İNSANI İÇERİYOR MU YA DA ŞAİR-ÜRETİM İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA ŞİİRİN KONUMU

Özgün ERGEN

Şiir insanı içeriyor mu? İnsandan kastımız, kişinin, üretim ilişkileriyle koşullanmış insan ilişkileri içindeki özgüllüğü. Bugünün şiirinden - ki gerçekten böyle bir şey var ise- bunu beklemek olası görünmüyor. Dahası edebiyat, topluluklara indirgenmiş durumdadır: Dergiler topluluklar aracılığıyla, diyaloglar anlayışlar çerçevesinde -kendi- edebiyatını yapmakta. Örneğin söz konusu dergi kimi çevrelere, yani tamirhane ve fabrikaların çok uzağında yaşayan yazlık ve site sakinlerine hitap ediyorsa, üretim insanına uzak düşmekte, üretim insanı da kendi imleminin bu dergide yer bulamaması nedeniyle ondan uzakta kalmaktadır. Çifte bir baskı söz konusudur dergi üzerinde: Bir taraftan, kavrayış biçimi, edebiyatı ev dinlencesi sayıp üretim süreçlerinin sıkıntılarını hatırlamaya hiç yanaşmamaktadır: Diğer taraftan üretim topluluğu üyeleri de, kendi isteklerinin kabul görmemesi nedeniyle bir baskı oluşturmaktadır. Kuşkusuz burada, diyalektik diye adlandıracağımız temel bir çelişki görmek istersek, sanayisi gelişmemiş bir memleket oluşumuzu imleyebiliriz.

Edebiyat, insan ilişkilerinin doğurduğu bir ilişkidir. Emeğin ve üretimin ortaya çıkardığı bu ilişki, yaratıldığı ortamın canlı bir görünümü olabildiği ölçüde de gerçekçi bir ekran işlevi görür. İnce Memed köy topluluğunun canlı bir görünümü olmakta, sonra içinden doğduğu ortamın çelişkilerini aydınlatmaktadır. Bugünse durum başkadır. Hatta daha ötelere gitmektedir. Bankerler ve holdingler burjuvazisi, üretim topluluklarını, siyasal alanın mümkün olduğunca uzağında tutma çabasıdadırlar. Genç yazıncılar, kimi şiir dinletilerine, kişisel başarı seminerlerine devam etmeli, giderek, toplumsal devrim, dönemin çalkantılarına hoş bir anısalık mesafesindeki egemen konumdakilerce 'üç beş ağaç bekçiliğine' indirgenmektedir.¹Bu ise, geçen on beş yıllık süre içinde, egemen ideolojisinin, reklam kaynaklarının, çoksatarların, gökkuşağının altından geçmeyi başarmışçasına sunduğu ünlü yazarları eliyle, üretim topluluklarına sızıp ele geçirdiğinin yalın bir göstergesidir. Üretimi gerçekleştiren asıl özne olarak işçi, ağır koşullarda çalışmakta, ancak evine- kendi mekânına döndüğünde, sınırsız tüketimin keyfiyetine doyamamaktadır bugün: Burada da hiç kuşkusuz ortada bir yabancılaşmanın bulunduğu açıktır. Marx'ın *Yabancılaşma*'sında anlatılan da bu ilişkidir.

Nesnenin sahiplenilmesi, kendini öyle bir yabancılaşma olarak gösterir ki işçi ne kadar çok nesne üretirse o kadar az sahiplenebilir ve kendi ürünü olan sermayenin egemenliği altına o kadar çok girer. Bütün bu sonuçlar, şu belirlenimin içinde bulunur: İşçi, kendi emek ürünü karşısında yabancı bir nesne karşısındaki ile aynı ilişki içindedir².

Şu noktayı açıklıkla dile getirmeliyiz: Edebiyat, özellikle sanayinin geliştiği bölgelerde, sınıfsal bir silaha dönüşmektedir. Buradaki temel sorun: Silahın ele geçirilip burjuvaziye karşı kullanılıp kullanılmayacağı sorunudur. Ancak burada da Baudrillard'ın *simülasyon kuramından* hareketle,

¹Gezi Parkı direnişinde en dikkat çekici çelişki de bu olmuştur. Kimi gruplar, park dışındaki devrimci direnişi yadsımıştır.

²Karl Marx, *Yabancılaşma*, çev. Barışta Erdost, Sol Yayınları, İstanbul, 2010, ss. 22

yabancılaşmanın üst boyutunun, proletaryanın, kapitalizmle ve kapitalist sistemle uzlaşarak artık safını değiştirmiş olduğu yönündeki görüşünden yola çıkarak şöyle bir çıkarıma varabiliriz: K. kişisi, yaşadığı kasabayı yadsıyarak çoksatar dergilerin dilini kullandığında, yazdıklarına yer verilebilir; fakat aynı kişi bu girişimi reddettiğinde, onun yazdıkları, egemen konumdakilerce engellenir ve dolayısıyla da o, şair olma şansını yitirmiş olur. Müthiş bir paradokstur bu!

Fakat bugün şunu vurgulamak gerekiyor ki eğer işçilerin mücadelesinden yalnızca işverenin varlıkla çıkmaması gerekiyorsa, üreten milyonların nüfusundan, üst gelir durumuna ve aileden gelen konumu itibari ile burjuvaziye mensup sayabileceğimiz kimselerin, edebiyatçı soyadıyla çıkmasına da izin verilemez. Bugün edebiyat, burjuvazinin elindedir, aynı biçimde şair de onun hizmetindedir. K. kişisiyle de bu durumu örneklediğimiz gibi, genç yazıncılar, hutbede adlarının okunması uğruna, öncüllerinin beğenisine layık eserler serimlemekte, silahı elinden almak yerine silahşörun kimliğini kazanma hevesindedirler. Doğallıkla da ayrışmaktadır; siyasal üstyapı, üretim topluluğunu ırk ve mezhep temelinde bütünsel anlamından yoksun bırakırken, edebiyat erki de, yazar kafaları yazar kasalar lehine bölerek, insanın ve edebiyatın tarihselliğini ortadan kaldırmaktadır. Bölünme temel düzlemde apolitiklik düzeyinde ve ilkin yalın çizgilerdedir: "Şair mi, şaire mi, kadın şair mi demeli, nihilizm gösterileri vs." Burada temelde tartışılanın feminizm ve kadın hakları tartışması olmadığı açıktır. Çocuk gelinler, tecavüz mağduru kadınlar, işçi kadınlar, Liberal, Radikal, Varoluşçu ve Marksist feministler, söz konusu dahi edilmeden, sorunlar yalnız dil ve üslup ekseninde ele alındığı sürece; belirli kavramların ötesine geçmenin gerekliliği de düşünülmez. Kadının, bir şair olarak, üretim ilişkileri içerisinde ezilen konumda bulunduğu sorununu ve Simon de Beauvoir'ın deyişiyle kadının, 'ikinci cins' oluşunu toplumsal düzlemde tartışmadığımızdaysa, aslında şiirimiz insanı içermiyor demektir. Postmodernist bir yabancılaşmadır bu aksine. Kadın şair, görünürde artık dilediğince şiir yazma hakkını elde etmiştir; fakat bunu sağlamanın tek yolu egemen jürilerce kendini kabullendirmek olduğunda, eşitsizlik o denli yavan bir hal almıştır ki şair üzerindeki ataerkil baskı hiç olmadığı kadar artmıştır. Egemen kapitalist bakış açısı, bugün, kadınları, özellikle de yazar kadınları, "varoluşunu gerçekleştirirken bir erkeğin desteğine ve savunusuna muhtaçlık duyan" nesnelere düzlemde değerlendirmektedir. Şairi, burada bir farkındalığa davet etme gereği duyuyorum: İlk bakışta çağdaş görünen bu yönelimler, çağın sorunları- gelir adaletsizliği, ücretlerin azlığı, iktidarın bu çelişkiler üzerine konumlanmış siyasal kuramı- söz konusu edilmediğinde, apolitiklik düzlemine dâhil olmanın ötesine geçememektedirler. Ayrıca bölünme, farklı görünümüler altında da gizlenmektedir: Şair yapıtında, 'Devlet'e çatmakta, faşist zorba bir aygıt olarak onu yermekte, fakat diğer yandan devletin, benimsemediği, kendi varlığına tehdit olarak algıladığı bireylerin, ders kitaplarında 'şair' olarak okutulmayacağı meselesini atlamaktadır.

Kimi görece kişiler-ilişkilene biçimleri buna aracılık etmektedir üstelik: Editörler, yıllık ve antoloji hazırlayıcıları, eleştirilenler, jüriler... Bu kişiler, arabulucu rolündedirler, yeri zamanı geldiğinde kimi şairleri ona layık birer evlat olarak resmi ideolojiyle bütünleştirecek olan da yine bu kimselerdir. Burada arabulucu kozunu baba'ya karşı oynamaktadır. 'Baba' ise iktidardan yana duruşu, kızın ve kayıran adilliği, emrinde bir oğlu oluşuyla, devlet hükümdarlığıyla pek uyuşmaktadır. Arabulucunun, örfüne uygun davranışları, neyin nasıl dile getirilip getirilemeyeceğini öğreten bu kişiler, herkesi burjuva egemenliğini benimsemeye zorlayan birer faşizm temsilcisidirler. Onlara göre: Konum ve erklerini tehdit etmeyen her şiir yayımlanabilir. Bütün yazılanlar, burjuva

Dilek BAYRAM

NOKTA

Yaşamı sorgularken
Aklımızdan oluyoruz
Aklımızı sorgularken
Yaşamdan.
Sorgunun galibi ise hep ölüm.

Aydın MERİÇ

TEK MİNARELİ

İşte ben tek minareli
Haliç kıyısındaki Rüstem Paşa Camii
Bıraktım, dört başı mamur olmayı Selimiye gibi
Ortaköy'de Mecidiye misali
Gel beraber izleyelim denizi

Mehmet GİRGİN

ARMUT KANI

Yarpuz tadı/ Eğrelti tuzu- armut kanı
Arı kovanları/ Kuru ağaç kıvrımları
Değişik bir yaşam/ Önümüzde uzanan
Sevdalı bir düş belki/ Ya da balkan kan kan

güdülenişlerini yansıttığı ölçüde, edebiyattırlar. Bu güdülenişler de, kâr-satış beklentilerini karşılayabildiği oranda açığa çıkacaktır. Sonuç olarak, edebiyat ertelenmektedir. Bölünme, edebiyat çevrelerini aşır toplumun damarlarına sızmakta, herkes, egemen ideolojinin omzuna dokunduğu bir şair olabilmek için birbiriyle yarışmaktadır. Haksızlık bu noktada kendisini gösterir.

Tarihi yapanların tarihin dışında tutulduğu bu girişim, tarihsel olanın yadsınışından başka bir şey değildir oysa. Kâr-satış grafiğine uyarlı bir seçmecilik, rekabet ve elemelerle göklere çıkartılan bireycilik, edebiyatçı sayılmak için sunulan egemen sınıfta yer alma olma koşulu: Bir yüzyıldır Türk edebiyatı dedikleri şey, bütün bunların toplamını oluşturmaktadır.

Bu durumun doğal sonucunu kestirmek de zor değil üstelik: Halk çevrelerinden olmakla ayaktakımından olmak aynı bir şeydir ya da tersine olarak, artık değeriyle yüksek fiyatlarla satın alınan vazo ne denli Avrupa işçiliği yazılanlar da o denli sanattır. Fakat Marksist tarihçilerin de belirttikleri üzere vazoyu yapan işçinin emeği burada yok sayılmaktadır. H. Lebevre'in de dediği gibi:

"Burjuvazi görünüşte bireyselliği göklere çıkartmakta, gerçekte ise onu ezmektedir. Burjuvazinin en derin çelişkilerinden biri işte buradadır. Burjuva bireyciliği önce tarihsel bir olguya: Kapitalist toplumun biçimlendiği zamanın serbest rekabetine denk düşer: Burjuvazi, diğer sınıfları, özellikle kendisi için tehlikeli sınıfı, proletaryayı, birbirinden kopuk bireyler ve bilinçler halinde un ufak etmekte kendi bireyciliğini kullanır³."

Bireyselliği göklere çıkartmaktadır, şaire, bağlı olduğu sınıfsal koşulların ötesine geçişi vaat etmekle başlar bu girişim. Diğer yandansa onu ezmektedir, çünkü şairi bu koşulları aşmasının yegâne olanağı olan 'karakterinden' yoksun bırakmaktadır. Bu konumdaki şair, bağlı olduğu toplumsallıkla, onu, benimsediği burjuva kişilikle bundan ayrı düşüren bireyliği arasında çelişkin bir durumdadır ki burjuvazinin olanak olarak sunduğu dergilerin toprağında dilediğince yazabilirken, aynı zamanda bu olanakların bir saldırı silahı olarak geniş kitlelere kullanıldığını kavradığı anda, varoluşuna ilişkin farkına varmaksızın yaşadığı bu çelişkiyi aşmak için yeni bir şiir anlayışı getirmeye yönelir. Bu nedenle burjuvazinin ele geçirdiği şair, yer yer toplumsalcıdır, çünkü sınıfsal çıkarları aşmaktadır, ama hemen yanibaşında bu sınıfsallık yeniden üremektedir, çünkü aşması gereken çelişkilerin sürmesi gerekmektedir. Az önce devlete çatarken şair olarak yaslandığının devletin öteki eli olduğunu atlayan şairi bıraktığımız yerdeyiz.

Bütün bunları nasıl okumalıyız? Bugün, kuşkusuz bir 'edebiyat' vardır, dergileri süsleyen yazılar, şiirler... vardır. Ama üstyapı egemenleriyle birlik olma yolunda yazılan bu eserler, ereğin gölgesinde kalan varlıklarıyla yaratıcısız birer benzerlik içindedirler. Şairin asıl amacı yanında, kimi yasalara göre oluşturulmuş birer yan ürün konumundaki bu yapıntılar, egemen ideolojinin 'şair' sıfatını kendilerine yakıştırma çabasında oldukları gibi imlerini insan için değil bu erek için üretmektedirler. Hiç kuşkusuz 'stalinist ortodoks'luğun, sanatsal-estetik anlamında tartışma kabul etmeyen tutucu yaklaşımından hayli uzakta bulunuyoruz. Aksine bu noktada bir tartışma açmayı öneriyorum. Kültürel bir ortam oluşmakta ama bu ortam insanı içermemektedir. F. Jameson'un, 'burjuva çelişkisi' olarak imlediği noktadır bu: *"Burjuva, kendini, aynı zamanda soylu olmayan ama işçi de olmayan olarak, daha iyi*

bir deyişle soylu karşıtı ve işçi karşıtı olarak tanımlar⁴." Aynı zamanda bu durum, J. Habermas'ın sözünü ettiği, 'sınıf çelişkilerinin apaçık gizlenmesindeki' paradoksu ortaya koyar niteliktedir. Şair, egemen konumdakiler önünde bir kültür nesnesidir; dolayısıyla şiir, sokaktaki insan karşısında ise bir özne, "şair öznesi" olarak görünme dileğindedir. Kuşkusuz bu yönelim, şiiri tekil bir ereklilik, şairi de tekil bir kişilik olarak görme eğilimimizden kaynaklanmakta. Bize böyle gösterilmiştir, hemen, eskilerden bir şairden söz edildiğinde, sanki şair, saltık o'ymuş ve kalem emeğinden başka varoluşu olmamış gibi yansıtılmaktadır. Düpedüz bir illüzyondur bu. Şairin sınıfsal konumu, geçmişi, almış olduğu eğitimin ona sağladığı olanaklar, nasıl göz ardı edilebilir? Şairse, bütün bu illüzyonları kırmayı başarabildiği ölçüde, kültürün belirli bir kesiminde, çağının kendisine sunduğu gerçek imlemini bulacak, onu ayırıksayan ya da berkiten koşullar önünde, insansı olanla olmayanı, çağının haklarını, kendisinin ve bir başkasının insansı gerçeğini, ortaya koyabilecek, özgün yapıtlar aracılığıyla da çağını aşabilecektir.

³ Henri Lefebvre, *Sosyalist Dünya Görüşü Marksizm*, çev. G. Doğan Görsev, Yordam Yayıncılık, İstanbul, 2007 ss.77

⁴ F. Jameson, *Marksizm ve Biçim*, çev. Mehmet H. Doğan, YKY, İstanbul, 1997

İdris ÇAKMAK

Z HEYKELİ

Mermer bir Z heykeli önünden
Gölün üstüne ağmakta
siyah bir duman
Taşta salyangozlar tütüyor
Bu darmadağınık zaman
Burada olmayan bir şey dahil değil
bu işe
Karınca korkusu dalyanlara
ilişiyor.
Modern ötesi bir Z heykeli
dibinde dingin sebil
Bakışmaları ürkünç
dinginlikleri ezeli
Taşıyor Z uçlarından önlenemeyen
kibirleri
Karabatak avuntusu sebilin
etekleri

Bir salyangoz heykeli karşımda
Ayaklarımda bin bir salyangoz
ezmeleri
Yontulu mermerlerde çıtırdıyor
esnemeleri...

Coşkan Tugay GÖKSU

GÖĞÜ KUCAKLAMA TÖRENİ

gizle nergisleri dünya komşum bugün
kapa gözlerini kelebekler tırtıl
yarım kalsın ekmek doymadı düşlerim

hüznü ben aldım bilyeler cebim delik

adım attın güvercin olup uçtum
yaşam diyebilmek için adına
su içtim
ağaç kestim, odun biçtim
kendimi gördüm.

kılıç çiçeğinin baharı olmaz
aylardan mart günlerden cumartesi
baktım sana aynadaki kim

ikiyle ikiye topladım, eksik çıktı
aynı çıkanları değiştirdim.
ülkem kadar derinsin,
içinde gezdim.
tel olup bağlandım, kırlangıçları sevdim.
beyaz oldun, esmer oldun..
maviydin,
yalnızlığa ilmikledim.
haziranda göğü kucaklayıp
gördüğüme öldü dedim.

Hüseyin KORKMAZ

HER KİŞİNİN ÖZ AĞRISI BİR ŞİİR, GÖZLERİN!

her kente bir başka sevgili ...!

kadife bakışına gülen aynalara ağla
gözlerin aç büllaç martı sesiyle dolu-
bir deniz-- deniz kenarında balon
satıcısı, üzeri kirli ve yırtık mavi!

çiçek pazarlayıcısı gülüşünle, kandır,
günbatımı sularında ağırkanlı acıyı;
bilirsin, nil nehri dengesiz büyür--
çiçeğe özlem duyan arının gözyaşıyla!

sürüklensin sonbahar kapısından kar, kışa
gir, taşralı abraş bir bitki gibi çil dolu-
benzin-- böyle de güzel çiy halesisin
ama hâlen acı su, yurdun kekligi için!

kanatlarını açıp geliyor ak bulut, çağır,
gözlerin, her kişinin öz ağrısı bir şiir
o yıprattığın deri sayfalarda--
aç büllaç Kербela martısı dolu bir Fırat!

Ahmet TAHTA

ANNE KIZLIK SOYADI

Bağışlamak sevmenin yarısı derdi yaşlı bab'annem
Ben onu çok küçükken tanıdım
En çok da dağıtırken yüzünün ışıltısını
Yeni doğmuş gün arsız kuşlara.

Elinden her iş gelen ama
Öncelikle bir bakışı kör.
Sonra gittiği yerlerde
hep yorgunluk besledi, hüznü büyüttü.

Herkesin içinde of çekmek gibi
Huyları da var olan sevgili bab'annem
Bir kadın ne kadar kadınsa Anadolu'da
Öylesine bir kadın.

Saçlarının aklarında firkete durmadığı için
Başında yüzyılların yoksulluğunu taşırdı.
Aklını kocasının gençliğine bağışlayan o kadın
Bal katılmış süt içimi akşamlarında
Uçurtmasının ipiyle anlaşıldı birgün öldüğü.

Bağışlamak sevmenin yarısı derdi yaşlı bab'annem
Ben onu çok küçükken tanıdım.

Sevmek bağışlamaktır.

24.10.2013

TEK KANATLI KUŞ ÜZERİNE BİR OKUMADAN LEYLİM LEYLİM'E GEÇTİĞİMDEKİ SIZIM

Ünsal ÇANKAYA

Okudum.

Çok severim Yaşar Kemal okumayı. *İnce Memed* ile başlayan okuma sevdam *Demirciler Çarşısı Cinayeti* ile sürmüştü. O destansı dil ile, yarpuzların kokusunu alacak, yaşanların yanarken çitirtisini duyacak kadar canlı anlatılışına hayran olarak ta ilkokuldan başlayan okur ilişkim her kitabımı edinmeye vardı ve aynı kitapları sonra yepyeni tatlar olarak birer kez daha okumaya kadar gitti.

En son yıllarda *Bir Ada Hikâyesi* üçlemesini her kitabın çıkışını takiple bekledim. İlk baskıda ilk okuyanlardan oldum çoğunu kitaplarının. Kimini satın alamayacak zamanlarımda şehir kütüphanelerinde okumuştum. *Tek Kanatlı Kuş* romanı 'haftaya raflarda' tanıtımını okuduğumda eylül ayında hemen verdim siparişimi. Buna rağmen elime gelen ikinci baskı oldu. Demek satılabileceğini düşünüp -ya da kitapevlerinden gelen isteklere göre- ikinci baskıyı da hemen yaptılar dedim siparişim elime geldiğinde.

Okudum.

İki kez. İlk defa peş peşe -ara vermeden- okudum aynı kitabı.

Zaten kısa... Yetmiş iki sayfa. On dört punto harf karakteri ile dizilmiş roman aslında dokuzuncu sayfada başlıyor; boşlukları azaltsam, puntoları küçültsem aslında başkaca romanlarının giriş bölümü kadar bile değil boyutu.

İki kez okumamın nedeni dikkatim dağıldı da kuşun tek kanatlı olduğu yeri kaçırdım mı diye. Yine kaçırdıysam o yoğun betimlemelerden bir kez daha okumalıyım, bozkırda hülyalara dalmadan.

Tuhaf kanatlılar... Ama tek kanat sadece romanın adında geçiyor. Kitap o kadar kısa ki içerikteki tuhaf kuşların tek kanatlı olması nedeniyle tuhaf olduğunu romanın başlığını düşünerek bağlayıp-anlıyoruz böylece.

Fantastik bir korku dünyası. Niye korktuğunu bilmeden korkuyor herkes.

Biz de okuyup bitirdiğimizde bile anlayamıyoruz insanların niye korktuğunu; ama elle tutulabiliyor orada, bozkırın ortasındaki o insanlarda var olan korku.

Yaşar Kemal güzellere tanımlamalarıyla görüyoruz otobüsü, şoförü, yolcuları, İstasyon Şefi'ni. Aynı güzellmeler ile bir bir biz de gözlüyoruz Posta Müdürü'nün taşınmaktan bir hal olan, ama becerikli karısının taşınma uzmanlığı ile her gereksinimi karşılamaya hazır eşyalarını, karısını, ama her koşulda karısının Posta Müdürü'ne olağan günlük yaşamı sunmaya aksatmadan hazır oluşunu... Yine Posta Müdürü'nün o güzel mi güzel karısının güzelliğini destansı diliyle okurken canlandırmaya çalışıyoruz. İstasyon Şefi'nin içerken tadına doyumlamayan çayını sıcakık bize de uzatılmış sayıyoruz... O kadar ki elimde kitap mutfağa kadar gidip bir bardak çay alıyorum eşlik etmek için onlara. Ceviz ağaçlarının destanlaşan tuhaf özelliklerini, kasabanın insansızlığını, sessizliğini, ıssızlığını, ta uzaktan duyulan bomboşluğunu içimizde duyuyoruz okurken. Ürpererek. Onca ilgisiz insan nasıl bir araya gelebildi demeden. Olağan bile bularak orada yaşanılanları.

Okudum.

Sonra düşündüm; iki kez.

Tuhaf; her iki okumamda da aynı şeyleri düşündüm sonra üstelik.

Birbirini hiç tanımayan yaklaşık on kadar insanın "gidilemeyen bir kasaba" üzerine bağlarını, o kasabaya niçin gidilemez olduğunu, gidenin nelerle karşılaştığını ve romanın bitmemişliğini...

Öylece yarım kalmışlık hissi yarattığını... Gidilebilse o kasabada nasıl bir şeyler yaşayacaklarını hayal ederken, birdenbire bitivermişliğini...

Çocukluğumda gazetelerde okumuştum; bir kasaba, kopuk kasabaya yuvarlanan kayalarıyla koca bir dağın eteğindeydi. İnsanları korkuyordu, devlet o kasabayı başka yere taşımaları deniyordu. Bu romandaki bence işte o kasaba. Başkası olamaz dedim. Belki sorulsa "o" derdi yazar; "ben de okudum da ondan başladım yazmaya... Sonra unuttum yazdığımı, ancak bir hırsız darmadağın edince kutuları, bulduk, olduğu gibi yayımlamaya karar verdik biz bunu... İşte böylece çıktı bu son kitap ortaya."

Neyse...

Okudum, daha da okusam olacak hissi ile kalakaldım. Yarım kalmış bu dedim. Taslak değil. Gelişecek değil... Dahası yazılsa olacak. Okunacak da. Öyle... Hem kuşlar da tuhaf, çok tuhaf, tek kanatlarını romanın başlığına saklamış usta.

Şimdi...

Hemen peşinden Ahmed Arif'in Leyla Erbil'e yazdığı mektupları okuyorum... Hayır bunu böyle yazmasa daha iyiydi diye diye. Adlı adınca yazdığı küfürleriyle, argolarıyla. Ama öyle yazmış, çünkü yazım yanlışları ile, olduğu gibi gönderilmiş mektuplar okuruna... Dahası okurun izniyle de onun ölmeden görmek arzusuna karşın baskı yetişmediği için ölümünden sonra yayımlanarak paylaşılmış; şairin şiirine sevdalananlara...

Bitirdiğimde hissedeceğim şeyleri aynı olacağını umarak daha kitaba başlamadan ilk sayfadaki boşluğa yazdım. Altına tarih koydum, bir ataçla kitabın mektup zarfı tasarımlı kapağına iliştiirdim o sayfayı. Şimdi onu olduğu gibi buraya alıyorum.

"Elime hoş geldin kitap, seni okumadan yazıyorum bu 'hoş geldin'.

Çünkü okuyunca da aynısını yazabilirim diye hissediyorum: Hoş geldin!

Yazdığım, yazmadığım, yazamayacağım nice mektup var.

Bu kitap 'olsa iyi olacak bir aşk'ın olmayışının mektupları.

Olmadığı için 'yetinme hali'nin bir yanda can yakışı, diğer yanda 'bir dost saklama'nın ömre ne kattığına bakışı. Leyla ve Ahmed öldü; yaşasın mektupları....

Gebze, 1.10.2013"

Artık yarılardım kitabı. Gün içinde dışarı çıkmaları oldu üç gündür ve dikkatle okumak için geceyi bekliyorum. Gece olduğundaysa kalbime çok ağır geliyor okuduklarım, birden okuyup geçemiyorum.

İçimde bir sızı. Sırlarımı paylaşmak ister miydi şair bizimle? Bu özel mektupları bizim de okuyacağımızı bilse duygularını böyle sakınmasız paylaşır mıydı? Yokluklarını, sıkıntılarını, küfürlerini ve sevdâ sözlerini bu kadar darmadağın yazar mıydı diye diye okuyorum... Daha usturuplu yazmaya kalksa o zaman da bu kadar içten yazabilir miydi çekincesiyle...

Okuyup bitirdiğimde ne mektuplar, ne de hissettiklerim üzerine yazamam yeniden. Öyle darmadağın olacağım ki okuduklarımdan, elime bu kitabı, karşıma *Hasretinden Prangalar Eskittim*'i koyup, yeniden bakacağım yazılan acılara.

O acıya tanıklık yine dağılayacak içimi biliyorum. Hem belki o bakışında küfrü ve argoyu ona çok görmeyeceğimi umuyorum.

Şimdi 2 Ekim 1954 tarihli Diyarbakır vurgulu mektubu okumaya dönüyorum...

Kitabı okuma döneminin altmış yıl sonra, aynı ayın aynı günlerine denk düşüğünü görmeyi ise tesadüfün inceliği saymak gerek diyorum.

Gebze, 3-4 Ekim 2013

Reha YÜNLÜEL

ÇIKMAZ GİK BANDOSU

en güzel rant
ölüler üzerinden yenilen ranttır
ölülerden müsaade istenmez
yer vermez ölüler
itiraz etmez, karışmaz
olay çıkartmaz
yatar öylece sessizce

üzerlerine oteller dikilir, gıkı çıkmaz
nanikler çekilir, gıkı çıkmaz
nutuklar atılır, gıkı çıkmaz
sâhipsiz ve bir başına
unutulmuş bir gık gibi yaşar ölüler
davâlar görülür, duruşmalar
hâkimler çekilir, zamanaşımaları çekirdek çitler

ölüler bir bandodur
sessiz bir bando
çıkamamış, çıkmamış gıklardan bir bando
bando boşalan mahkeme salonlarını doldurur
boşalan vicdanları, adâletleri
çıkamaz gık

vicdan mahallerinde
uğuldardurur.

Serdar ÜNVER

KUTU

Geçenlerde yitirdiğim bir dostumun
çocuğu söyledi. Odasından çıkan eşyanın
arasında küçücük bir kutu bulmuşlar.
Boşluğuna gömük bir kutu-
daha önce görmedikleri...
Belki önem bile vermeyeceklermiş
üstüne kazınmış o sözcük olmasa
ya da tam okunabilse.
O gün bu gün o sözcüğü çözmeye
çalışıyorlarmış evcek-
biraz muziplik çokça merak ile.

Orada ne yazdığını ve bunu
tek bana söylediğini söylemedim.
Bendeki tek gizi de değildi üstelik.

Yaşar KAVAS

ÇOLAK KUŞUN GÖÇ YOLU

doğduğum yerde başla tanrıya
şükran ki eğilmiş boyunlarda sızı
batıl bir acıya tenezzülden
kendimi zindanlarda hayal ediyorum

geceye inmek çekip gitmek
için iyi bir nedendi sevdim
bu yaprak katili mevsimi günlerine ayırmaktı
gidişimi sorunlu metaforlara ispatlamaktı
oysa soğuk istanbul sabahakarşısında
benim dışımda kimse
ölmek istemeyebilir

doğduğum günden beri söylüyorum: anne
beni vaat et tanrıya
şükran ki kırılmış kanatlarda uçmak
sanrısı bol geceden elimde kalan
ömrümü incir çekirdeğine sığdırıyorum

ben bir trene biniyorum bir yere
gidiyorum ama
anımsar seni istasyon

şimdi söyleme
beni en çok binmediğim trenler götürdü

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Garanti Bankası Mudanya şubesi (1050) Hesap No: 6690927 IBAN: TR 36 0006 2001 0500 0006 6909 27
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

